

Kaunis sää ja ruska hemmottelivat meitä Saariselällä

Lauantai 13.9.2014

Ja niin me kaikki 35 innokasta uutta ja vanhaa Lapin-kävijää sitten varhain lauantaiamuna klo 6:00 starttasimme kohti Saariselkää, ruskaa ja mahdollisesti revontulia ihailemaan. Edessä n. 15 tuntia istumista bussissa, matkaa 1020 kilometriä. Pari ensimmäistä tuntia saimme sentään jatkaa unia... Ensimmäinen pysähdys aamukahvin merkeissä oli perinteisesti Jyväskylän jälkeen Hirvaskankaalla, jossa varastojen täydennystä. Aamuaurinko paistoi lupailleen hyvää ajokeliä.

Joksu tuli meitä vastaan Rantsilaan, eli vaihdoimme kuskia, josta jatkoimme lounaalle Vihiluodon kala & n keittiö –nimiseen lähinnä kalaan keskittyvään ravintolaan. Lohikeitto oli erittäin maukasta, kuten jo edellisellä kerralla mukana olleet muistavat.

Kemin CM:stä käytiin hakemassa makkarat. Rovaniemellä pysähdyttiin kuljettajan pakolliselle tauolle ja sitten jatkoimmekin suoraan Saariselälle, jonne pitkän päivän päätteeksi saavuimme tulevan viikon majapaikkaamme kurssikeskus Tievatupaan n.klo 21. Pertti lyhyesti kertoi keskuksesta, söimme pienen iltapalan, jonka jälkeen uni maistuikin.

Sunnuntai 14.9.2014

Herätys ja aamiaiselle klo 8 ja päivän eväiden tekoon. Lämpöasteita aamiaiselle mentäessä oli n. 10 ja sama lämpötila vallitsikin koko päivän. Ensimmäinen päivä kun on aina vähän hakemista ja totuttelua, lähtö maastoon oli sovittu vasta klo 10:ksi ja kaikki pihalle ajoissa ilmestyivätkin.

Pienen alkuvenyttelyn jälkeen muodostettiin kolme ryhmää ja lähdimme taipaleelle. Ensimmäisen päivän ensimmäinen kohteemme oli poroerottelulaitauksen taukotupa. Matkaa sinne kertyi 6 km. Ihan ensimmäisiä huomioitamme taisi olla erittäin runsas sienien määrä metsässä. Ensiluokkaisen näköisiä tatteja metsä pullollaan. Timollapa oli kassi mukana ja hän meille raaka-aineen illan ylimääräiseksi iltapalaksi keräsi. Tievatuvan keittiöstä Auli kävi illalla pummaamassa voita, sipulia ja leipää ja kylläpä meillä sitten olikin makoisa iltapala!

Jonkin verran tuulta olimme saaneet kokea, mutta poroerottelukämpän takaa löytyi suojainen seinusta ja siellä eväisleipämme nautimme. Tuvan jälkeen seuraava kohteemme oli neljän km:n päässä oleva Kiilopään tunturihotelli, josta oli mahdollisuus jatkaa patikoiden majapaikkaan Tievatuvalle tai bussilla Joksun kyydissä nopeammin saunomaan ja puhdistumaan päivän rasituksista. Tievatuvan saunavuorot on jaettu ranta- ja sähkösaunan välillä miehille ja naisille aina tunti kerrallaan.

Ilmahan meitä suosi koko päivän, aurinko paistoi kuitenkin hetkittäin pienen pilviverhon taakse piiloutuen ja tuultakin oli vain 4 m/sek. Päivän kertymä koko matkan patikoineelle oli aika tarkalleen 16 kilometriä; ihan hyvä saavutus ensimmäiselle päivälle.

Illalla pidimme pienimuotoisen esittelytilaisuuden, jossa kukin lyhyesti omaa suhdettaan Lappiin selvitti.

Maanantai 15.9.2014

Herätys ja aamupalalle klo 8 ja matkaeväiden tekoon. Lähtöaika oli aikaistettu klo 9.30:ksi. Onneksi Lapin sää aika nopeasti muuttuu: aamulla klo 7 mittari kun näyttää lämpötilaksi – 1 C. Päivän ensimmäiset haasteet koettiin jo pihalla, kun pääluvun otto ei oikein ottanut sujuakseen... Onnistuimme kuitenkin jakaantumaan kahdeksi ryhmäksi: hitaammat lähtivät Joksun kyydissä Kiilopäälle ja nopeammat kävelivät samaan paikkaan, josta siirryimme maastoon. Suunnitelman mukaan reitti oli Kiilopäältä Ahopäille, josta Rönkälammen kautta Tievatuvalle. Koko matkan kävelijöille oli luvassa matkaa n. 17 kilometriä, toiselle porukalle n. 12 kilometriä. Sää oli mitä mainioin, aurinko paistoi ja lämpöasteita n. 10.

Koko matkan kävelijöiden kartanluku ei ihan alkuperäisen suunnitelman mukaan mennyt: Markku ryhmän vetäjänä hyvin määrätietoisesti kääntyi vasemmalle eikä ainakaan sihteerin pieneen mieleen tullut epäillä reittivalintaa ja niinpä taisimme joutua poroaidan väärälle puolelle. Niin reipasta vauhtia aidan väärällä puolen Poropolkua sitten etenimme, että evästaukokin meinasi unohtua. Mutta hallittu poikkeaminen suunnitelmasta on luvallista! Makkaranpaistopaikalla (Röhkölammella) yhytimme sitten toisen ryhmän, olivat laittaneet tuletkin valmiiksi makkaranpaistoa varten. ”Pitkämatkalaiset” loppujen lopuksi kävelivät melkein 20 kilometriä, mutta mikäs tuollaisessa kelissä on patikoida.

Muutaman parfyymipolkulaisenkin onnistuimme bongaamaan!

Rohkeimmat olivat jo jokaisena aamuna käyneet aamu-uinnilla; tänään iltasaunan jälkeen taisivat loputkin uskaltautua pulahtamaan kylmään jokeen.

Tiistai 16.9.2014

Herätys ja aamupalalle tänäänkin klo 8. Eilisillan säätiedot olivat mitä mainiointa patikointikeliä luvanneet ja kyllähän aamu hienolta näyttikin. Lämpöasteet nollassa ja aurinkokin jo paistoi.

Klo 9 bussilla lähtö Kiilopäälle, jossa taas jakaannuimme kahdeksi ryhmäksi. Pidemmän matkan ryhmään lähti 16 kävelijää. Ensin suuntasimme jo tutuksi tullutta reittiä Poroerotukselle ja sieltä jatkoimme Rautulammelle lounaalle. Jotain hyvää me kaikki ilmeisesti olemme tehneet: aurinko paistoi, tuulesta ei ollut tietoaakaan ja lämpötila pysytteli n. 15 asteessa. Jonkun varpaat pääsivät viilentymään veteen, mutta Hannupa kastautui kokonaan! Rannan auringonpaisteessa muistelimme aiempia sekä talvella että syksyllä paikkaan tekemiämme matkoja. Rautulammelta sitten lähdimmekin kohti Kiilopäätä, josta Joksu oli meidät luvannut hakea. Pientä kisailun makua oli ilmassa, kun Kiilopää rupesi hämmöttämään: kuka ensimmäisenä itselleen palkinnon tilaa...

Osa meidän ryhmästämme lähti huiputtamaan Pyhä-Nattasta. Hyppäsimme bussiin Joksin kyytiin ja suuntasimme kohti Vuotson kylää. Loppumatkan ajoimme hiekkatietä ja pysähdyimme Pyhä-Nattasen juurelle. Lähdimme nousemaan noin 2 kilometriä kohti tunturin huippua, joka on 508 metriä meren pinnan yläpuolella. Aurinko paistoi, taivas oli sininen ja siellä sun täällä levittäytyi kaunista punaista maaruskaa. Metsämaisema vaihtui ja puuraja lähestyi, kunnes vastassamme oli kivikkoista rakkaa. Ylhäällä Pyhä-Nattasen laella oli suuria kivikasoja, jotka kuulemma ovat aikoinaan olleet saamelaisten pyhiä palvontapaikkoja. Löytyipä ylhäältä yksi asumuskin eli pieni päivätupa sekä sota-aikana saksalaisten pystyttämä tähystysasema, josta oli jäljellä vielä joitakin merkkejä. Ei muuta kuin kahvitermarit ja eväsleivät esille ja etsimään sopivaa eväiden syöntipaikkaa Pyhä-Nattasen kiviltä. Eväitä olisi voinut syödä vaikka ikuisuuden, niin huikeat maisemat meillä oli ihailtavanamme. Laelta näkyivät muun muassa Sompiojärvi ja Lokan tekojärvi. Täälläpä olisi illalla mahtavaa bongailia revontulia!

Pakkasimme reppumme ja jätimme Pyhä-Nattasen omaan rauhaansa ja jatkoimme matkaamme bussilla Koillis-Kairan luontokeskukseen, josta lähdimme kävelemään noin kuuden kilometrin pituista Kuukkelin luontopolkua. Polku johdatteli meidät Pikku-Tankavaaran laelle. Näköalatornista kauniit maisemat hemmottelivat meitä jälleen, ja sieltä saatoimme katsella muun muassa Nattastuntureiden huippuja. Palasimme suoalueen läpi takaisin luontokeskukseen.

*Pyhä-Nattasen
huipulla*

Keskiviikko 17.9.2014

Herätys ja aamupalalle klo 8. Sää ei enää ihan eilisen kaltainen ollutkaan, mutta hyvä patikointikeli oli kuitenkin luvassa. Joksun kyydissä menimme ensin Kaunispään harjalle, jonne jätettiin 12 patikoijaa, loppuryhmä lähti tutustumaan Siidan saamelaismuseoon Inarissa. Inariin lähtijöille oli heillekin museokäynnin jälkeen luvassa patikointia Saariselän ympäristössä.

Kaunispäältä patikoimaan lähteneet laskeutuivat hiekkatietä alas kohti Luttoa ja Vellinsärpimää. Pääsiäiskurussa sitten ilma jo vähän kylmeni ja tuulikin nousi. Aikamoista vauhtia kiipesimme ylös Iisakkipäälle ja sieltä jo Saariselän näimme. Kurussaa Heikki aikansa tähyiltyään sen jo aiemmilta vuosilta tutun yksinäisen pihlajan bongasi. Vähän olimme kylmissämme perille saavuttuamme; Panimossa kävimme kuitenkin huurteiset nauttimassa. Pari tuntia shoppailuaikaa meille oli luvattu ja ainakin Anne ja Pekka pääsivät tanssahtelemaan Kuukkelin terassille, siellä odoteltiin Souvareita, jotka myöhemmin olivat tulossa esiintymään.

Keskiviikkona sai halutessaan pitää välipäivän vaeltamisesta tutustumalla Siidan luonto- ja museokeskukseen. Osa meistä näin tekikin, mutta ensin veimme toisen porukan Kaunispään huipulle, josta he lähtivät vaeltamaan. Me jatkoimme pohjoiseen kohti Inaria. Siidassa opaskierroksen aikana saimme tutustua saamelaiseen elämään, niin tämän päiväiseen kuin historiaankin sekä Lapin luontoon. Luontokeskuksessa käynti oli mielenkiintoinen ja opin reissulta jotain uuttakin. Muun muassa, että Suomessa puhutaan kolmea saamen kieltä: inarinsaamea, koltansaamea ja pohjoissaamea. Minua kiinnosti myös, miksi Lapissa on yötön yö ja kaamos. Siidan havainnolliset kuvat maapallon kaltevuudesta kertoivat sen hyvin. Ulkomuseossa saimme omassa tahdissamme tutustua lappalaisten asumusmuotoihin ja pyyntitapoihin.

Siida sijaitsee Inarijärven rannassa ja sieltähän piti tietysti napata kivi matkamuistoksi kotiin. Kävimme Inarissa myös matkamuistomyymälässä ja kyllähän sieltä kotiin viemistä löytyikin. Paluumatkalla kuljettajamme Joksi vei meidät vielä Karhutuvulle, jossa oli mahdollisuus kahvitella, ostaa tuliaisia tai kiivetä rappusia ylös karhunpesälle ja näköalapaikalle. Portaita oli lukematon määrä ja pulssi nousi ...

Torstai 18.9.2014

Torstai-aamun pakolliset kuviot olivat kuten muinakin aamuina: aamupalalle ja jako ryhmiin. Joku kiihkeä Lapin-kävijä oli jo aiemmin karttaa tutkinut ja sieltä vanhan Ruijanreitit löytänyt. Tämä n. 30 kilometrin reitti ei matkaohjelmaan kuulunut, mutta erinäisten keskustelujen ja lupien jälkeen viisi rohkeaa tälle matkalle aamuseitsemältä ensin taksikyydillä Sompionjärvelle lähti. Kymmenen tunnin taivalluksen jälkeen nämä iloiset ja vielä hyvävoimaiset kävelijät kohtasivat vastaan tulleen matkanjohtajan; liekö ollut huolissaan...

Illalla oli sitten vielä mahdollisuus lähteä tanssahtelemaan Tunturihotelliin, jossa esiintyi Charles Plogman. Iltapalaksi oli laitettu valmiiksi – tatteja!

Perjantai 19.9.2014

Viimeiselle patikointipäivälle oli tarjolla kolmekin eri vaihtoehtoa: tattipäivä tai sitten Luulammelle tai Kiilopäätä huiputtamaan. Timon johdolla osa porukasta lähti tattimetsään, suuntana Ruijanpolun loppupätkä, josta Masa eilisellä vastaantulomatallaan oli hyvät apajat bongannut. Sinne asti ei tosin olisi tarvinnut lähteä, koska tatteja oli poimittavaksi heti kotinurkilla. Mutta täytyihän meidänkin retkeillä. Neljään pekkaan yli 30 kiloa näitä herkkuja poimimmekin.

Osa ryhmäläisistä lähti huiputtamaan Kiilopäätä (546 metriä mpy). Kiilopää sijaitsee Urho Kekkosen kansallispuistossa Inarin ja Sodankylän rajalla. Aurinkoinen sää oli hellinyt meitä koko viikon, mutta tänään aurinko oli piiloutunut pilviverhon taakse. Joksi oli jälleen meidän eräoppaanamme ja sen homman hän osasikin Lapin tuntijana hyvin. Aloitimme matkamme Suomen Latu Kiilopäältä, josta puuaskelmat johdattivat meidät ylös huipulle. Huipulla oli Suomen lipulla koristettu kiviröykkiö. Olin muuten lukevani jostain, ettei näitä kiviä saisi enää kasata tunturin valloituksen merkiksi, miksiköhän ei?

Emme olleet reissullamme viikon aikana vielä onnistuneet näkemään luonnonvaraisia eläimiä, kunnes yhtäkkiä edessämme oli riekkoparvi. Ne olivat maastoutuneet hyvin suojavärinsä ansiosta maastoon. Näimme ne vasta, kun parvi lähti viipottamaan meitä karkuun. Kamerat esiin, ja tallentamaan näkyä muistikortteille! Riekkoparven mentyä ei kestänyt kauankaan, kun editsemme kulki porolauma, jota luotsasi perässä kulkeva upeasarvinen kookas hirvas. Ja jälleen digikameroille töitä! Joksi kertoi, että poroilla on menossa rykimäaika, jolloin ne saattavat olla arvaamattomia. Mutta ei huolta, ohitimme toisemme sulassa sovussa. Laskeuduimme Kiilopäältä puolukoita syöden ja maisemia ihailen. Piipahdimme bussilla vielä Kaunispään huipulle, jossa herkuttelimme munkkikahveilla ja shoppailimme.

Lauantai 29.9.2014

Nyt on sitten patikoinnit patikoitu tällä erää ja edessä pitkä matka kotiin. Pisimmän kaavan mukaan patikoijat saivat viikon aikana kasaan yli 120 kilometriä. Summa summarum: meillä oli erittäin onnistunut viikko, kelit suosivat ja ruska-alueet laajenivat ja ruskan väri syveni päivä päivältä.

Ja ihan erikseen joutui matkanjohtaja-Masa kiittelemään täsmällisyydestä: kaikki olivat aina ajallaan paikalla. Tievatupakin suhtautui tosi myönteisesti toiveisiimme: heidän mielestään tatit ovat poronruokaa, mutta meille etelän immeisille antoivat tykötarpeet tatti-illallisiamme varten ja ruijanpolkulausille erikseen aamiais- ja retkitarpeet.

Matkakertomuksen kyhäisivät kokoon Anneli, Arja ja Tuula